

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **HOLUŠA, s.r.o. v likvidaci**, se sídlem K. Svobody 81, Ostrava-Plesná, zastoupeného JUDr. Alexandrem Királyem, Ph. D., advokátem se sídlem Ludvíka Podéště 1883, Ostrava-Poruba, proti žalovanému: **Generální finanční ředitelství**, se sídlem Lazarská 15/7, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 4. 2012, čj. 5158/12-3310-010044, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 31. 10. 2012, čj. 10 Af 37/2012 – 13,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému advokátovi žalobce JUDr. Alexandru Királymu, Ph. D., **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 2904 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Rozhodnutím ze dne 21. 11. 2011, čj. 6976/11-1401-801203, Finanční ředitelství v Ostravě zastavilo řízení o žádosti žalobce o prominutí daně z převodu nemovitostí ve výši 64 990 Kč podle § 106 odst. 1 písm. e) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

2. Odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 6. 4. 2012, čj. 5158/12-3310-010044.

II.

3. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který usnesením ze dne 31. 10. 2012, čj. 10 Af 37/2012 – 13, postoupil věc k vyřízení Krajskému soudu v Ostravě.

4. Městský soud připomněl, že s účinností od 1. 1. 2012 je podle § 7 odst. 2 s. ř. s. k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni.

5. V posuzované věci rozhodovalo v prvním stupni Finanční ředitelství v Ostravě, které sídlí na adrese Na Jízdárně 3, Ostrava, tj. v obvodu Krajského soudu v Ostravě. Městský soud proto postoupil věc tomuto soudu jako soudu místně příslušnému k jejímu vyřízení.

III.

6. Žalobce (stěžovatel) brojil proti usnesení městského soudu kasační stížností.

7. Stěžovatel zdůraznil, že v případě procesního neúspěchu ve věci nehodlá hradit náklady řízení (cestovné) žalovaného, který sídlí v Praze.

8. Podle stěžovatele je napadené usnesení stiženo nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů spočívající v „*neposouzení právních otázek soudem*“. Závěrem stěžovatel připomněl, že se nachází v likvidaci, a proto nemá prakticky žádné příjmy.

IV.

9. Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

10. Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

11. Kasační stížnost není důvodná.

12. Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného usnesení. Oprávněnost této námitky by totiž bez dalšího vedla ke zrušení usnesení městského soudu.

13. Stěžovatel spatřoval nepřezkoumatelnost v nedostatku důvodů napadeného usnesení, resp. v „*neposouzení právních otázek soudem*“. Tuto námitku vznesl pouze v obecné rovině, aniž by ji blíže rozvedl. Nejvyšší správní soud neshledal, že by napadené usnesení trpělo touto vadou.

14. Již v usnesení ze dne 21. 12. 2007, čj. Nad 22/2007 – 101, č. 2503/2012 Sb. NSS, zdejší soud vyslovil, že usnesení o postoupení věci místně příslušnému soudu musí být řádně odůvodněno. Toto usnesení může citelně zasáhnout účastníka řízení v právu na zákonného soudce, proto z něj musí být seznatelné, z jakých důvodů soud považuje za místně příslušný k vyřízení věci jiný krajský soud. Toto rozhodnutí zároveň musí být přezkoumatelné pro případ, že proti němu bude podána kasační stížnost. Musí proto obsahovat alespoň stručnou, ale zřetelnou úvahu o místní příslušnosti jiného krajského soudu, která může být podrobena přezkumu Nejvyšším správním soudem.

15. Domníval-li se stěžovatel, že usnesení městského soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek odůvodnění postoupení věci, zdejší soud mu nemohl přisvědčit. Městský soud srozumitelně a logicky vysvětlil, proč je k vyřízení věci místně příslušný Krajský soud v Ostravě. Své závěry opřel o příslušná zákonná ustanovení. Dostal tak požadavkům kladeným na odůvodnění usnesení o postoupení věci judikaturou zdejšího soudu.

16. Nejvyšší správní soud by stěžovateli nemohl přisvědčit ani tehdy, pokud by stěžovatel spatřoval nepřezkoumatelnost v nevypořádání žalobních námitek. Shledal-li městský soud nedostatek své místní příslušnosti, nemohl věc projednat ani rozhodnout, protože nebyla dána jedna z podmínek řízení. Za této situace měl učinit a také správně (viz níže) učinit jediný úkon – vydal usnesení o postoupení věci k vyřízení místně příslušnému Krajskému soudu v Ostravě podle § 7 odst. 4 s. ř. s. V rámci tohoto rozhodnutí pak nepochybně nemohl vypořádat žalobní námítky a „posuzovat právní otázky“. Takový postup by byl vnitřně rozporný – na jedné straně by městský soud dovozoval svoji místní nepříslušnost, na straně druhé by věc meritorně posuzoval.

17. Na tomto místě zdejší soud doplňuje, že soudní moc je postavena na zásadě, podle níž ve věci rozhoduje zákonný soud, tj. soud místně, věcně i funkčně příslušný (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 5. 5. 2004, sp. zn. II. ÚS 596/02). Garance příslušnosti soudu je přitom součástí ústavně zaručeného práva na zákonného soudce (viz např. usnesení čj. Nad 22/2007 – 101). Z tohoto předpokladu vychází i úprava příslušnosti soudů v soudním řádu správním. Podle § 7 odst. 4 s. ř. s. platí, že soud, který není k vyřízení věci místně příslušný, ji postoupí soudu příslušnému. Jakmile tedy soud zjistí nedostatek své místní příslušnosti, ať již vlastním úsudkem nebo k námitce účastníka řízení, postoupí věc soudu příslušnému. Tento úkon může učinit pouze na začátku řízení, tj. do doby než začne jednat ve věci samé, později jen k námitce účastníka řízení (srov. např. usnesení ze dne 29. 8. 2012, čj. Nad 58/2012 - 42). V opačném případě je nedostatek místní příslušnosti zhojen a má se za to, že rozhoduje místně příslušný soud, ačkoliv tomu tak není (srov. např. rozsudek ze dne 22. 3. 2007, čj. 8 Azs 118/2006 – 81).

18. Pokud městský soud shledal svou místní nepříslušnost před jednáním ve věci samé, resp. před vydáním rozhodnutí ve věci samé, nebylo-li jednání vedeno, byl v souladu s výše uvedenými pravidly povinen postoupit věc místně příslušnému Krajskému soudu v Ostravě.

19. Ať už stěžovatel mínil námitku nepřezkoumatelnosti jakýmkoliv ze shora předestřených způsobů, zdejší soud s ním nemohl souhlasit. Napadené usnesení z hlediska požadavků na přezkoumatelnost soudních rozhodnutí plně obstálo.

20. K otázce správnosti postoupení věci Krajskému soudu v Ostravě je třeba uvést následující. Podle § 7 odst. 2 s. ř. s. ve znění účinném od 1. 1. 2012 platí, že „[n]estano*ví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany.*“ Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ani jiný zákon přitom nestanoví zvláštní místní příslušnost. Nejvyšší správní soud se k citovanému ustanovení opakovaně vyjádřil tak, že „[r]ozhodující pro místní příslušnost soudů je tedy sídlo prvostupňového orgánu, který předmětné rozhodnutí vydal, bez ohledu na to, zda mu pravomoc rozhodovat náleží i v době podání žaloby ve správním soudnictví“ (viz např. usnesení ze dne 23. 5. 2012, čj. Nad 15/2012 – 23, nebo ze dne 16. 5. 2012, čj. Nad 5/2012 – 34).

21. V posuzované věci vydalo rozhodnutí v prvním stupni Finanční ředitelství v Ostravě se sídlem Na Jízdárně 3163/3, Ostrava. Podle bodu 42 Přílohy 3 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), území obce Ostrava patří do obvodu Okresního soudu v Ostravě. Podle bodu 8 Přílohy 2 téhož zákona obvod Okresního soudu v Ostravě patří do obvodu Krajského soudu v Ostravě. Městský soud proto správně dovodil, že sídlo finančního ředitelství v Ostravě určilo místní příslušnost Krajského soudu v Ostravě.

22. K námitce stěžovatele, že nemůže nahradit žalovanému náklady řízení spočívající v cestovním z Prahy do Ostravy, je třeba podotknout, že krajský soud rozhodoval o postoupení věci místně příslušnému soudu na základě skutečností zřejmých ze spisu a v souladu s právní úpravou. Nemohl domýšlet, zda postoupení věci bude stěžovateli ku prospěchu či nikoliv. Na tomto místě je třeba doplnit, že účastník řízení může podat návrh na přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu, soud však může vyhovět takovému návrhu pouze výjimečně, ze závažných a významných důvodů, které jsou schopny odůvodnit průlom do ústavně zaručené zásady, že nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci (srov. usnesení ze dne 8. 10. 2003, čj. Nad 88/2003 – 69, č. 111/2004 Sb. NSS). Podmínkou pro rozhodnutí o tomto návrhu je skutečnost, že v řízení již byla vyřešena otázka, který soud je místně příslušný (viz usnesení ze dne 29. 5. 2012, čj. Nad 27/2012 – 50).

23. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud rozhodl ve věci samé bez zbytečného odkladu, nerozhodoval již samostatně o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

24. Nejvyšší správní soud neshledal napadené usnesení městského soudu nezákonným ani nepřezkoumatelným, proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

25. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 *a contrario* za použití § 120 s. ř. s.). Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.), soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

26. Usnesením krajského soudu ze dne 18. 9. 2012, čj. 5 Na 8/2012 – 20, byl stěžovateli ustanoven zástupcem advokát JUDr. Alexander Király, Ph. D., který zastupoval stěžovatele i v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ustanovený advokát podal celkem třikrát v řízení o kasační stížnosti vyúčtování za poskytnuté úkony právních služeb podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Požadoval odměnu za dva úkony právní služby po 2100 Kč (převzetí a příprava zastoupení a podání kasační stížnosti) a za dva „půl úkony“ právní služby po 1050 Kč (sdělení k výzvě soudu a podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti) a náhradu hotových výdajů v celkové výši 1200 Kč (4 x 300 Kč). Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci odměnu za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) učiněný před 1. 1. 2013 ve výši 2100 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu ve znění účinném do 31. 12. 2012] a náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 3 též vyhlášky, celkem tedy 2400 Kč. Zdejší soud nemohl přiznat ustanovenému advokátovi odměnu za převzetí a přípravu zastoupení na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb podle § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu, protože zástupce byl stěžovateli ustanoven krajským soudem. Soud nepřiznal zástupci ani odměnu za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu, protože ustanovený zástupce převzal věc již v řízení před krajským soudem, který jej ustanovil. Zástupce proto musel být s věcí náležitě seznámen. Za podání ze dne 15. 1. 2013 zdejší soud rovněž nepřiznal ustanovenému zástupci odměnu ani náhradu hotových výdajů, protože se nejednalo o důvodně vynaložený náklad (*a contrario* § 60 odst. 1 s. ř. s.). Tímto podáním ustanovený zástupce pouze sdělil zdejšímu soudu, že stěžovatel byl usnesením čj. 5 Na 8/2012 – 20 osvobozen od soudních poplatků a byl mu ustanoven zástupce z řad advokátů a že je přesvědčen, že se přiznané osvobození a zastoupení vztahuje i na řízení o kasační stížnosti. Zdejší soud nepřiznal odměnu ani za úkon právní služby spočívající v podání samostatného návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože tento návrh mohl být nepochybně vznesen v kasační stížnosti (viz např. rozsudek ze dne 29. 8. 2011, čj. 8 As 57/2011 – 77). Výslednou částku 2400 Kč soud zvýšil podle § 57 odst. 2 s. ř. s. o částku 504 Kč připadající na náhradu daně z přidané hodnoty, kterou je ustanovený advokát povinen odvést z odměny za zastupování jako plátce daně z přidané hodnoty. Částka v celkové výši 2904 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 29. března 2013

JUDr. Jan Passer
předseda senátu